

MIGRAZIOA ETA BABESA

MUGARIK GABEKO ESKUBIDEAK: **YACU ETA AMARU,** **BIZIMODU HOBETAREN BILA**

Yacu eta Amaru, bizimodu hobearen bila

Kaixo, lagunok!

Yacu eta Amaru gara eta Ekuadorren jaio ginen (Yacu mutikoa da, Amaru neskatoa). Ketxueran, Amaru "jakinduria" da eta Yacu, "ura". Espainian bizi gara aspalditik. Gure historia kontatzeko asmoarekin etorri gara, hobeto uler dezazuen etxea utzi eta, bizimodu hobe baten bila, beste toki batera bizitzera joan behar izatea zer den. Pertsona askok hala nahi izanik egiten dute hori baina, beste mordo batek, premiak edo gorabeherak eraginda.

Horietako batzuk ezagutuko dituzue eta, haiek, hainbat jarduera egitea proposatuko dizkizute.

Aitona-amonak eta gurasoak Amazonia ekuadortarrekook dira, Napo herrikoak, hain zuzen, eta bertan urte asko bizi izan ziren. Gure aitak, bizimodu hobe baten bila, Ekuadorreko hiriburu den Quitora joatea erabaki zuen arte. Lehen leku-aldaketa hura ez zitzaien batere erraza gertatu, lur amazonikoen berdetasunezko landa gunean ohituak baitzeuden. Hirian barrera, kalerik kale ibiltzen ikasi behar izan zuten, lan bila, egunero zerbait jan eta gizartean bizileku bat izateko.

Haur txikiak ginela, gurasoek Espainiara joatea erabaki zuten, guri heziketa hobea emateko, horri esker lanean aritzeko aukera handiagoak izango genituelako. Ekuadorretik Espainiarako bidaiatz, kontatu digutenez, *muga* pasatzen utziko ez zioten beldur ziren biak. Suerte handia izan zuten eta, arazorik gabe pasatu zuten.

Aurreneko urteak latzak izan ziren aita eta amarentzat, *lan-baimenik* ez zeukatenez, dena aldapaz gora egin zitzaielako. Hemen osaba Walter bizi zen, ordurako lanean luze ibilita. Osabak asko-asko lagundu zigun, bere etxean hartu gintuelako eta gurasoei lanean jarduteko baimenak tramitatzen lagundu zielako.

Azkenean, borroka horretan hainbat urte eman, hainbat abokaturekin kontsultatu eta kezka latzak nozitu ondoren, bertan lanean ibiltzeko eta *bizitzeko baimenak* biek lortu zituzten eta, ondorioz, gure bizimodua lasaitu egin zen.

zer esan nahi dute gorritz markatutako hitzek? Galde iezaiozu irakasleari. Argibideak gida didaktikoan dituzu.

Zer iruditu zaizue Yacu eta Amaruren historia? Antzeko bizialdiak izan dituen pertsonaren bat ezagutzen duzue, seguruenik. Orain proposatuko dizuegu historia honek aztertzen dituen gaiak gelan jorratzea

Zer kontatu digute Yacuk eta Amaruk? Antzeko bizialdiak izan dituzten pertsonak ezagutzen al dituzue?

Zuen ustez, berdina al da hirigunean bizitzea eta baserri gunean bizitzea? Zergatik? Herrialdez aldatzea erraza al da? Nolako zailtasunei egin behar zaie aurre? Nolako laguntzak jaso ditzakezue?

Zer dira herrialdeen arteko mugak? Ba al dago mugarik zuen herrialdean?
Erraz iragan daitezke? Bestelako mugak ezagutzen al dituzue? Muga guztiak
agerikoak al dira?

Nolako zailtasunak aipatzen dituzte Yacuk eta Amaruk? Zergatik diote gurasoei
beldur gehien ematen ziena muga pasatzea zela? Zergatik diote suerte ona izan
zutela?

Orain, **muga** hitzak izan ditzakeen esanahietan sakontzea
proposatuko dizuegu: zuen iritziz, kontzeptu hori zehazkiago
adierazten duten hainbat motatako mugen irudiak bilatzea,
adibidez. Horrekin batera, irudi guztiekin collage moduko
bat osatu dezakezue; ondoren, irudiek adierazten dutena
azalduko duen titulua ezarriko diozue, ados?

Hemendik dei egin nahi dizuegu, zuen ahotsa, ozen, sare sozialetara irits dadin eta han, bertan direnekin bat eginik, lekualdatzen ari diren pertsonen eskubideak defenda ditzagun.

Partekatu itzazue interesgarriak iruditzen zaizkizuen ondorioak, iritziak, informazioak eta mezuak, hashtag (#) edo etiketak erabiliz. Ondoren erakutsiko dizkizuegu, estatu eta nazioarte mailako sare sozialetan, gehien erabiltzen direnetako batzuk:

*#RefugeesWelcome #Refugee
#YoAcojo #OpenTheBorders
#MigrantsRights
#Bloqueados #StopDeportations*

Eta, azkenean, gurea:
#DerechosEnMovimiento

Galdetu ezazue etxean herritik urrutira joan den edo beste herri edo herrialde batetik etorri den pertsona ezagun edo ahaidetik ba ote duzuen.

Galdetu, era berean, zergatik erabaki zuten haiek bizilekuz aldatzea. Erabili beheko galde-sorta hau zuen elkarrizketako informazioa biltzeko.

> Non jaio zinen?

> Nongoa da zure familia?

> Zergatik aukeratu zenuen zuk (edo zure familiak) emigratzea?

> Nola sentitu zineten erabakia hartzean? zergatik?

> Alde egin edo ez aske aukeratzetik izan al zenuten?

> Nola antolatu zineten bidaia egiteko?

> Abiatzea norbaitek edo zerbaitek oztopatu al zuen? zerk edo nork?

.....

.....

> Herri edo herrialde berrian nola hartu zintuzten?

.....

.....

> Berririo egingo al zenuke hura bera? zergatik?

.....

.....

> zure herri edo herrialdeko zerbaiten falta somatzen duzu? zer?

.....

.....

.....

Amina eta ingurumen alorreko kausak

Amina

Egunon denoi, Amina naiz. Yacuk eta Amaruk esan didatenez, zuen inguruko pertsonen lekualdatze eta migrazioez ikerlanean ari zaretela. Horrela da, ezta?

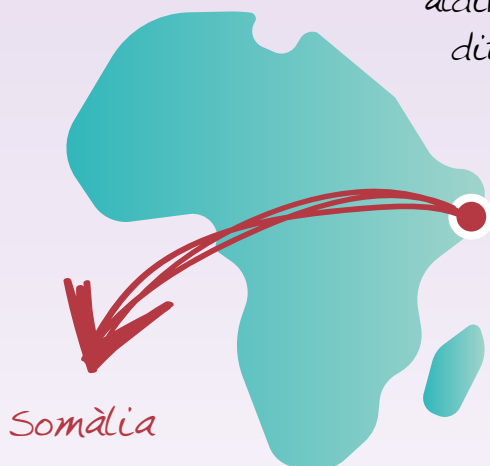

Dagoeneko ba al dakizue zer den muga bat eta zuen seniderik beste herrialde batera bizitzera joan den?

Migratu duten pertsona ezagunez egun hauetan bildu duzuen informazioa orain gelan partekatu behar duzue. Etxetik alde egiteko erabakia hartzea latza da, ezta? Horretarako arrazoiak, gainera, mota askotakoak izaten dira...

- ✓ Zeintzuk izan ziren alde egiteko arrazoiak?
- ✓ Nola sentitu ziren emigratu behar izatean?
- ✓ Emigratu ala ez, hautatzeko aukerarik izan al zuten?
- ✓ Nolako harrera egin zien jendeak, iristean?

Ikusi duzuenez, jaioterria uzteko arrazoiak asko dira. Orain, neure burua zuei aurkeztu eta nire historiaren berri azalduko dizuet.

Esan dizuedanez, Amina dut izena; arabieraz, "egiati", egiaren zalea da. Somalian jaio nintzen ni. Ba al dakizue herrialde hori non dagoen?

Afrikako Adarrean, hain zuzen. Gure eskualdean aldiro-aldiro lehortea ikaragarriak nozitzen ditugu, milioika herritar akabatzen dituztenak.

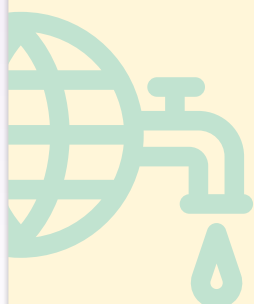
Ura, ondo dakizuenez, ezinbestekoa da bizitzeko: haren beharra duzu esnatzen zaren unetik lotara joan arte. Lehorteeak zigortzen duten herrialdeetako bat da gure Somalia.

2011 urtean izaniko lehortea latzak 135.000 gizakiren leku-aldatzea ekarri zuen.

2016 urte hasieran, FAD erakundeak alerta berriro piztu zuen: lehortea 4,7 milioi herritarrengan izan zitzakeen ondorioak. Uhaldeak eta lurrikarak ez bezala -hauek bat-batean gertatzen dira-, lehortea denboran luzatu egiten da, lurrak eta ur-erreserbak agortzen ditu, etsipenezko egoerara iritsi arte: azkenean, bizilekutik beste norabait joan behar duzu, urik izan bahi baduzu.

- ✓ Zein da ikusi dugun bideoaren gai nagusia?
- ✓ Zer da gehien harritu zaituena? Zergatik? Nola sentitu zarete?
- ✓ Horrelako egoera batean, zer egingo zenukete?
- ✓ Zuen iritziz, antzeko egoerak gertatzen al dira beste nonbait, munduan? Bestelako kausarik izan al dezakete horrelakoek?
- ✓ Klima aldaketa hondamendi naturalen eragilea al da? Nor da klima aldaketaren erantzule?

Populazio osoen leku-aldatzeak eragiten dituzten eta arrazoi desberdinengatik (klima aldaketa, deforestazioa, lurrikarak, desertizazioa, baliabideen agortzea, etab.)

gertatzen diren katastrofe naturalez arituko gara, beraz. Zehatz-mehatz zer den ikusi nahi baduzue, 2011 urtean gure herrialdeaz ematen ziren albisteak jaso dituen bideo bat eskainiko dizuet. Gero iruzkindu egingo ditugu.

SOMALIA: LEHORTEA ETA BIOLENTZIA, GIZA TRAGEDIAREN SORTARAZLE: youtu.be/cWnGrTevTZo

Gaiaz gehiago jakin nahi baduzue, hemen dituzue bi herrialdetako bi emakume, Alba eta Lidia. Hondamendi natural baten ondorioz bizi duten egoera honela azaldu digute:

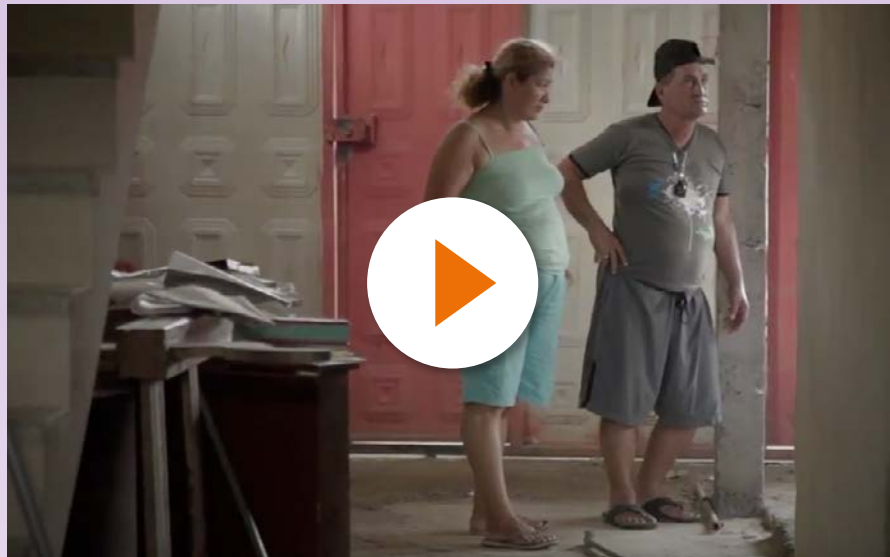
LIDIA MENENGA, MOZANBIKEN

youtu.be/sUS5W5k7RFg

ALBA, ECUADORREN

youtu.be/R4tkKRRQ6tc

Klimaren aldaketek gizakien lekualdatze larriak eragiten ditu gaur egun eta, adituen aurreikuspenen arabera, larriagoak izango dira etorkizunean. Aztergai honetan sakontzeko, ikerkuntzako kazetaritza-lan bat egingo dugu.

Hasteko, bilatu behar duzue aurten zein herrialdek nozitu duten edo nozitzen ari diren hondamendi natural bat edo ingurumenarekin loturiko egoera latz bat, bertako herritarrei bizilekua utzaraztea eragin diena. Ikerlan hori egiteko, aukeratu kasu bat eta osa ezazue albisteak edo erreportajea. Gehien gustatzen zaizuen formatua erabil dezakezue horretarako: bideoa, horma-irudia, aurkezpena sarean, etab.

Zuen erreportajea, era berean...

- ✓ Albistearen protagonista den herrialdea mapan adieraz dezakezue.
- ✓ Egun, ikertu dugun herrialdeko herritar errefuxiatu eta lekualdatuen kopurua ere iker dezakezue.
- ✓ Azter ezazue, aukeratutako herrialde horren eskualdeko beste leku batzuetan ingurumenarekin loturiko migrazioak gertatu diren (uholdeengatik, lurrikarengatik, lehorteengatik, etab.) eta nolako ondorioak izan dituzten.

Deniz, zure herrialdetik ihes egin behar duzunean

Amina

Kaixo, adiskideok! Egun hauetan ikusten ari garenez, betidanik izan dira populazio-mugimenduak, era askotako arrazoiek eragindakoa. Edonork izan beharko luke eskubidea zeinahi herrialdetatik irteteko, baita bere herrialdetik ere, eta bertara itzultzeko, hala nahi badu. Nolanahi ere, hori ez da beti gauza erraza izan, borrokengatik, arrazoi ekonomikoengatik edo ingurunearekin loturiko kausengatik alde egin behar izaten duten pertsonentzat. Maiz, muga fisikoak, legalak, ekonomikoak eta, areago, sozialak ere gainditu behar izaten dira, baina... migratzea ez da delitua!

Pertsona denen osotasuna eta duintasuna bermatze aldera, estatuek errespetatu beharko lituzketen oinarritzko eskubideak jaso zituen Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsala munduko estatu gehien-gehienek aitortu eta onetsia duten arren, milioika gizakik etxea utzi behar izaten dute, are bizia arriskuan jarrita ere, funtsezko eskubideak urratzen zaizkielako.

Bideoa ikusi ondoren, antola ezazue debate bat, hurrengo galderei erantzunez. Lehenik, antola zaitezte talde txikitan eta, ondoren, partekatu zuen iruzkinak.

MIGRATZEA EZ DA DELITUA

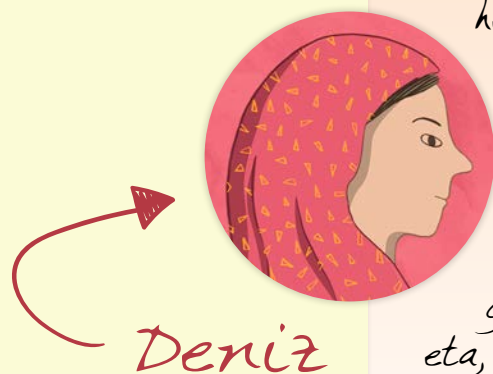
<https://vimeo.com/161892007>

- ✓ Zerk harritu zaituzte? Zergatik?
- ✓ Zergatik deitzen da *Migratzea ez da delitua*?
- ✓ Zergatik mugitzen eta lekuz aldatzen gara gizakiok?
- ✓ Pertsona guztiok geure herrialdetik irteteko eskubidea badugu, zergatik ez da betetzen eskubide hori?
- ✓ Nori interesatuko ote zaio milaka pertsonari mugak askatasun osoz pasatzen debekatzea?

Lagun bat aurkeztu behar dizuet orain, Deniz izena du neska honek. Berak, nik bezala, etxea utzi behar izan zuen. Entzun ezazue zergatik:

Egunon, Deniz naiz. Euskaraz, "itsasoa" da Deniz. Sirian jaio nintzen baina orain nire herrialdea gerran dago. Familia guztiarekin Damaskon bizi ginen, lasai ederrean. Aita eskola bateko irakaslea zen eta amak turismo enpresa batean ziharduen lanean. Anaia eskolara zihoan eta ni, unibertsitatera. Bizimodu normala egiten genuen, zuek bezala, baina gerra hasi eta, ihesi joan behar izan genuen. Bonbak Damasko gainera erori ziren eta gu beste herri batera joan ginen, ahaideak genituen tokira. Herri hartan urtebetea eman genuen baina, azkenean, handik ere alde egin behar

Deniz

izan genuen arrisku bizian geundelako. Bonbak eta biolentzia geroz eta gertukoagoak eta ohikoagoak ziren.

Ezer ez da tristeagorik ezagutu duzun guztia suntsitu dela ikustea baino, lagunak eta gertuko pertsonak betirako galtzea baino. Itsasoz ihes egin genuen Europarantz, eta Grezian lehorreratzea lortu genuen. Orain, estatu horretako errefuxiatu-eremu batean gaude, Alemaniara joateko zain. Alemanian aitaren arreba bizi da eta, horrela, suspertzen ahaleginduko gara denok: ikasketei berriro helduko diet nik, lanean ibiliko gara eta, hitz batez, bakean biziko gara aurrerantzean.

2012 urtean Siriak 22 milioi biztanle zituen. 2016, berriaz, biztanleria ez omen da iristen 18 milioira. Bost milioi siriarrrek ihes egin dute errefuxiatu modura planetako beste bazterren batera, itsasotik, lehorretik... Bonbetatik etengabe ihes egitea ez da erraza inorentzat.

Orain, gatazkaren ondorioz, ihes egin eta babes bila ibiltzeko bizipenari buruzko bideo bat ikusiko dugu, nahi baduzue. Malak izeneko neskatoaren testigantza da.

Ondoren, talde txikitik antolaturik eta gida honi jarraiki, ikusitakoa gelan jorratu eta partekatu dezakezue gainerakoekin.

GREZIARAKO ITSAS BIDAIA ARRISKUTSUA, SIRIAR NESKATO ERREFUXIATU BATEN BEGIETATIK IKUSITA. UNICEF

youtu.be/Nkjg1n4_lBo

Bideo horretan
zer da deigarrien
gertatu
zaizuen?
Nolako
sentipenak
azaltzen ditu?
Nola sentitu
zarete?

Antzeko egoera
batean, nola
erreakzionatuko
zenukete zuek,
zuen ustez?

Zer egin
dezakegu guk
gatazketatik
ihesi doazen
pertsonek
—hots,
errefuxiatuak
izateko
eskubidea duten
gizakien—
eskubideak
berma daitezen?

Osatu zerrenda bat, zuen
proposamen edo jardurekin.

Munduan 60 milioi gizakik ihes egin behar izan du gatazka eta borroketatik. Beste milioi askok horrela jokatu dute, dela pobreziagatik, dela klima aldaketaren ondorioengatik. Pertsona horiek behartuta migratzen dute eta, legeak ezarritakoaren arabera, artatuak eta babestuak izan behar dira.

BABES-ESKUBIDEA

youtu.be/e2C_LfGjXRQ

Horren ostean, bideoan agertzen diren ideia eta kontzeptuak ikertu egin dezakezue.

Orain, jardueran ezagutu duzuenaz azalduko duen posterra diseinatu behar duzue. Gero, posterra gelan edo ikuspegi zabaleko leku batean ipiniko duzue, jende gehiagok ikus dezan.

Zer esan nahi du pertsona errefuxiatua izateak? Nolako eskubideak ditu pertsona errefuxiatuak? Zer da asilo-eskubidea?

Zertan dira desberdinak pertsona errefuxiatuak eta gainerako migratzaileak?

Zergatik hitz egiten da “beroan itzultze” izeneko horietaz?

Noren ardura da pertsona errefuxiatuak eta hauen eskubideak babestea?

Zergatik exijitzen du kanpaina honek asilo garden eta bidezkoa izateko eskubidea?

Nahaspila ez zaitzaten!

Amina

Orain arte gure historia kontatu dizuegu, zergatik utzi genituen etxea, zergatik sorterrria. Alde egiteko erabakia hartzea eta bidaia bera ikaragarri latzak izan daitezke, baina etxe berrira iristea ere izugarria izaten da batzuetan. Beste norabait joan behar izan duten pertsonen bertakoek beti harrera ona egiten ez dietenez, horrelakoetan agertzen dira arbuiatze-fenomeno sozialak. Iritsi berriak "besteak" dira eta halakotzat hartzen zaizkie: desberdinak, arrotzak, arraroak... eta orduan migratzaileen gaineko zurrumurru eta esamesak ugaltzen dira. Baieztape horiek ahoz aho zabaltzen dira, egiazkotasunik frogatu gabe baina guk itsu-itsuan sinesten ditugu, baina ez frogarik dagoelako. Zurrumurruek, izan ere, erraz sortu eta zabaltzen dira aurretik genituen ideiak edo sinesmenak berresten dituztelako, hala nola arrotz edo etorri berriei dagozkien estereotipoak edo aurreiritziak.

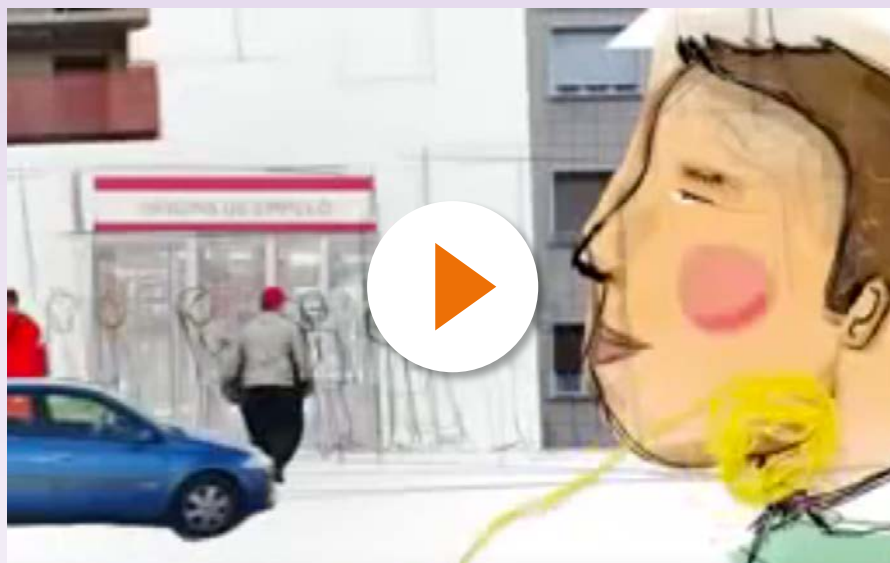
Gaur egun, iraganean bezala, migratzaileen kolektiboa pagaburu edo kopia-burukoa da: herrialdeak nozitzen dituen arazo ekonomiko eta sozial askoren erantzuletzat jotzen dute talde politiko eta mediatiko batzuek. Pixkanaka-pixkanaka "bestearen" irudia barneratu da, borrokatu beharreko kategoriatzat, etsaitzat atzematen dena. Testuinguru horretan ugaltzen dira populazio migratzailearen inguruko amen-omen edo zurrumurruak, denen arteko elkarbizitza, harrera eta gizarteratzea eragotziz.

Orain, nahi baduzue, bideoa ikusi eta, ondoren, talde txikiak osaturik, hurrengo galderei erantzuna bilatuko diegu:

NAHASPILA EZ ZAITZATEN!

youtu.be/FDIs-hFgl-s

- ✓ Zer da zurrumurru bat? Zer eragiten digu zurrumurruak? Zergatik sortzen dira zurrumurruak?
- ✓ Zergatik du bideoak "Nahaspila ez zaitzaten!" titulua?
- ✓ Nork transmititzen ditu zurrumurruak?
- ✓ Apunta itzazue bideoan baiezen gisa agertzen diren zurrumurruak eta bilatu informazioa, ea egia diren. Nahi baduzue, partekatu zurrumurruak —bat, taldeko— eta bildu itzazue horiek ezeztatzen dituzten informazio, datu eta argudioak. Ondoren, partekatu dena.

*Fitxa hau,
informazio guztia
biltzeko unean
lagungarri izango
duzue.*

Ederki: badakigu zurrumurru, amen-omen edo esamesak zer diren. Orain, gelako kideekin aztertuko dugu zuek bizi zareten lekuan bideokoaren antzeko zurrumurruek ote dabilzan. Zurrumurruekin zuzen jokatzek garrantzi handia du, pertsona denei zor zaigun errespetua bermatzeko. Era kritikoan pentsatzea eta iristen zaigun informazioa aztertzea funtsezkoa da, esamesen segadan ez amiltzeko. Informazio eta datu fidagarriak bilatzea ezinbestekoa da, amen-omen eta esamesen kontra aritzeko. Horregatik, zuen herri edo auzoan dabilzan kolektibo desberdinen inguruko zurrumurru ohikoenetako batzuk aztertuko ditugu, iruditzen bazaizue.

Horiek atzemanik, taldean arituz, partekatu zurrumurruek eta bildu itzazue horiek ezeztatzen dituzten informazio, datu eta argudioak. Ondoren, partekatu dena kideen artean.

Zurrumurru-ehizarako fitxa

Zurrumurrua:

Nori eragiten dion:

Zurrumurrua non zabaltzen den:

Zurrunurru-ehizarako fitxa

Zurrunurrua ezeztatzen duten argudio eta datuak

Nola alda dezakegun zurrunurru hori

Nahi baduzue, migratzaile-kolektiboekin lanean ari diren zuen inguruko erakunde eta elkarteekin harremanetan sar zaitezke, zurrunurruen aurka egiteko argudioak eskatzeko.

Interneten ere bila dezakezue: herrialde askotan abiatu dira kanpainak kolektibo eta pertsona jakin batzuen inguruan dabilzan zurrunurru eta gezurrak salatu, kontra egin eta ezeztatzeke helburu dutenak.

Zurrunurru eta mitoetako batzuk ezeztatzeke garaian, baliabide hauek lagungarri izango dituzue:

- ✓ Pertsona migratzaileei buruzko mitoak: OMAR:
www.lavanguardia.com/vida/20150410/54429787423/desmontando-peores-mitos-inmigracion.html
- ✓ Immigrazioaren inguruko mito faltsu eta legendak suntsitzen dituzten datuak:
www.huffingtonpost.es/2015/11/29/mitos-falsos-migracion_n_8398132.html
- ✓ Erresuma Batuan migratzaileek egindako ekarpenari buruzko web gunea: www.migrants-contribute.org.uk
- ✓ Emigratu nahi duten pertsonetako mitoak:
www.mequieroir.com/migracion/guias/mitos-realidades-emigracion

Ekin! Jarduteko proposamena

Amina

Herrialdea eta familia uzteko erabakitzea zein zaila den partekatu dugu zuekin. Benetan lasgarria da, adore handia eskatzen du. Erabaki hori hartzen duten pertsonak errespetatuak, babestuak eta lagunduak izan behar dira.

Deniz

Bidegabekeria eta desberdintasunari aurre egin behar zaiela ere aurkitu dugu. Esan gabe doa, guztion artean, jatorriak jatorri, gauden lekuan gaudela, mundu hobea, pluralagoa, zoriontsuago eta baketsua eraiki ahal izango dugula jakitea izan dela onena.

Amina

Orain zuen txanda da. Egin duzuen, ikasi duzuen eta gure borrokaren ardatza ezagutarazi behar duzue. Asko gara baina askoz ere gehiago izan behar dugu, giza eskubideek mugari izan ez dezaten.

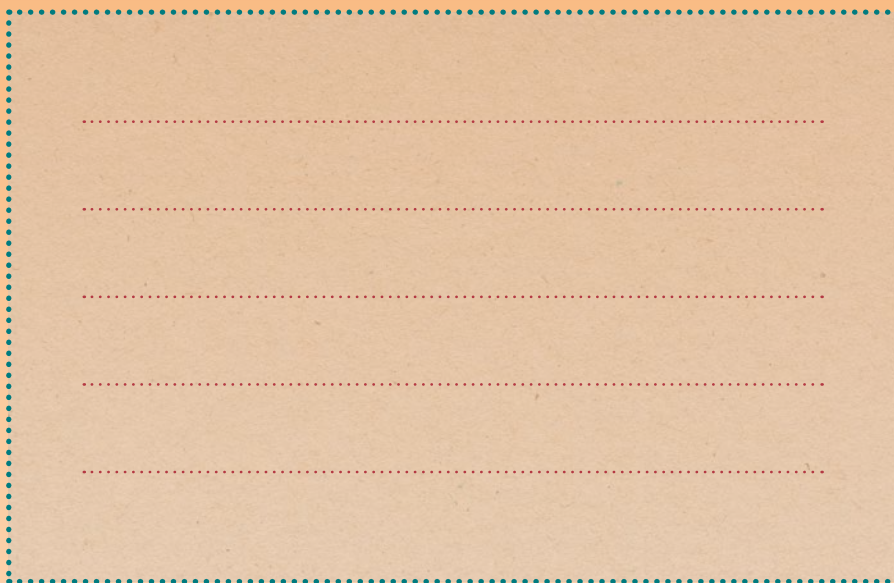
“Mugarik gabeko eskubideak” abestia.

Munduan, artista askok musikaz baliatzen dira, askatasunez mugitzeko eskubidea denok daukagula gogoratzeko eta, era berean, bizitza duin eta baketsuaz gozatzeko. Horregatik proposatuko dizuet denon artean abesti bat sortzea, pertsonak askatasunez mugitzeko duten eskubidea ardatz edo oinarria izaki. Abestia manifestu gisakoa izango da, munduan milioika pertsonak bizi duten egoera salatzen. Ikasi duzuen guztia ikasita, seguru nago kanta osatzeko ideia zoragarriak izango dituzuela.

Gero erritmoa ezarriko diogu eta, denok kantatzera! Abestia idazteko, noski, ados jarri beharko duzue: ahapaldiak denon artean idatziko dituzue. Horretarako, zuen gustuko kanta baten doinua eta erritmoa erabil dezakezue edo, bestela, zeuek asma dezakezue, aukeran.

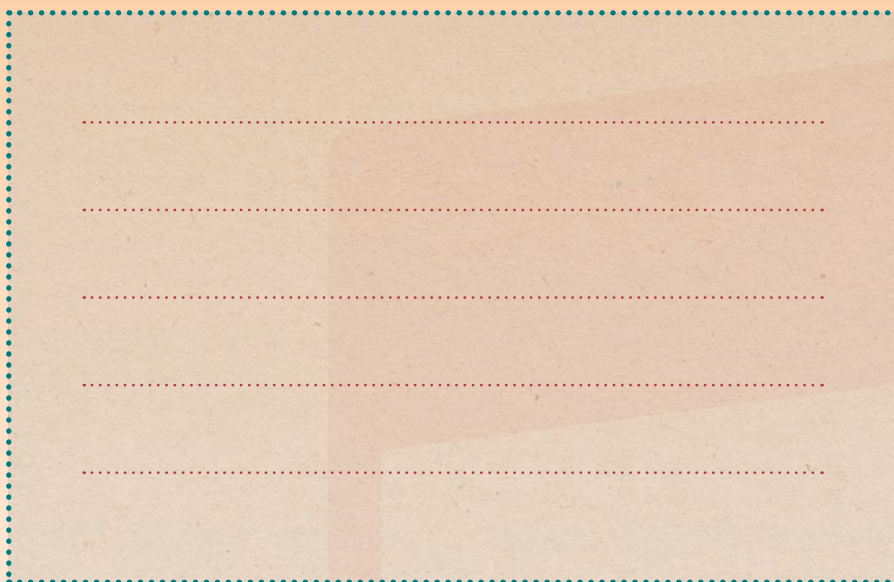
1. ahapaldia:

Etxea, senideak eta lurraldea
utzi behar dituztenean
pertsonek dituzten
sentimenduak.

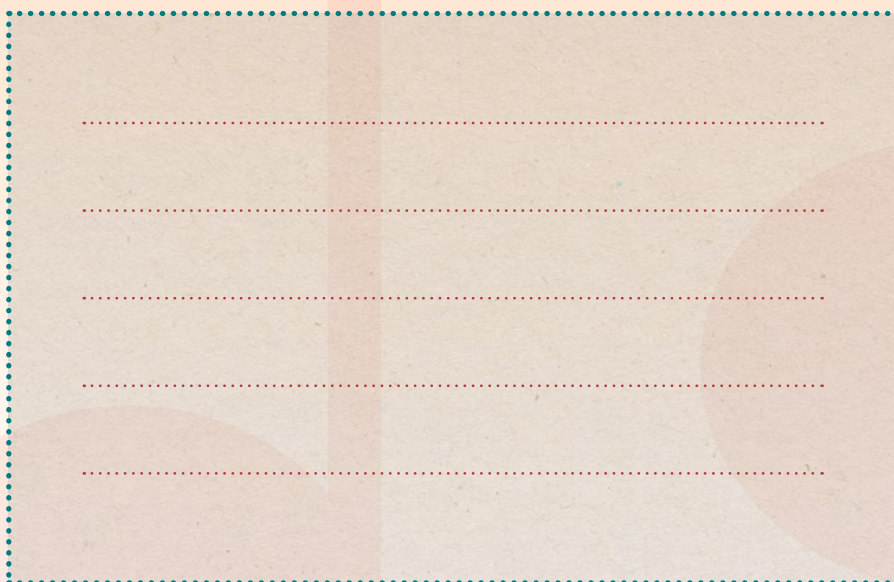
2. ahapaldia:

Zergatik lekualdatzen
gara gizakiok? Historia
errepikatzen da, behin eta
berriz.

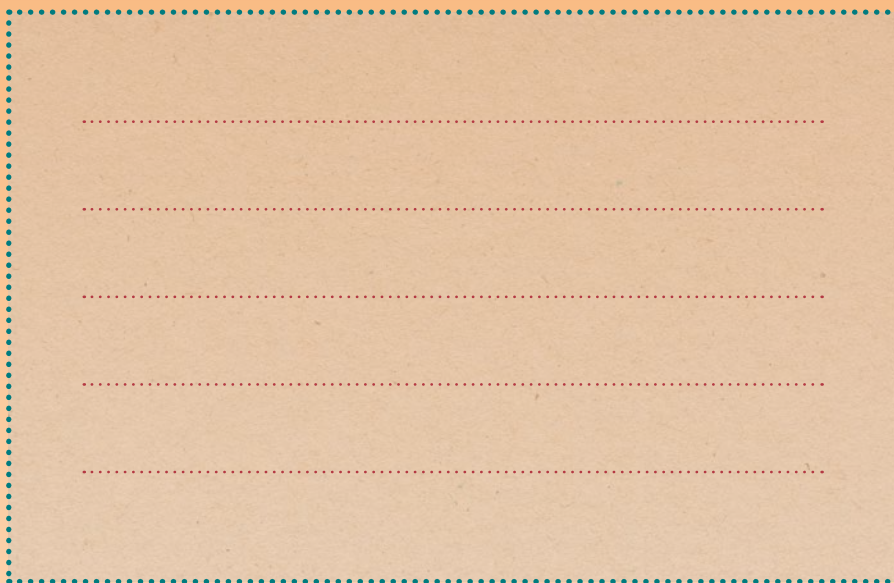
3. ahapaldia:

Askatasunez ibiltzeko dugun
eskubidea. Emakumeen
egoera.

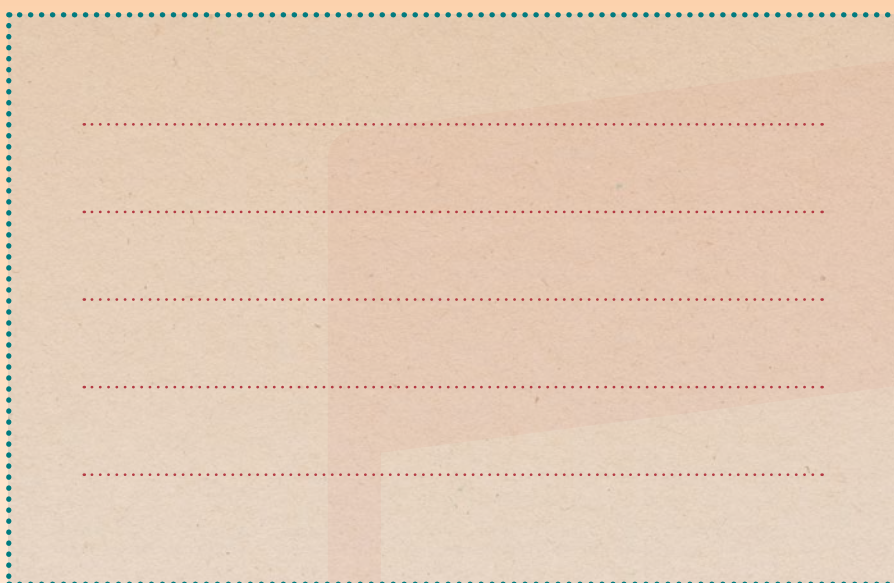
4. ahapaldia:

Zurrumurruek nahaspila ez zaitzaten!

5. ahapaldia:

Zer egin dezakegu pertsonen alde, askatasunez ibiltzeko eskubidea izan dezaten?

Inspirazioa behar baduzue, bila itzazue gai honi buruzko kantak, bizilekuz aldatzen diren jendeari buruzkoak, baserria utzita kalera doazen ingurukoak, gerratik edo pobreziatik ihesean hil diren pertsonen gainekoak, etab.

Nola ezagutaraziko duzue manifestu-abesti hori ahalik eta pertsona gehienek entzun dezaten? Nahi baduzue, grabatu bideoan eta sustatu ezazue ikastetxean edo eskegi sare sozialetan, askatasunez mugitzeko eskubideaz topatu dituzuen gainerako kanteekin batera. Baliatu #DerechosEnMovimiento etiketa.

Yacu

Amaru

Ekintza sinbolikoa: bidegabekerien harresia

Hamaika gauza egin dezakegu geure inguruan bertan, pertsonak askatasunez lekualdatzeko duten eskubidea erreibindikatzeko eta, bizitza duina lortuko badute, gizon-emakumeek aurrera daramaten borroka ezagutarazteko. Hemendik animatu nahi zaituztegu zuen ikastetxean ekintza sinbolikoa egin dezazuen, pertsona migratzaileen eskubideen urraketa salatzeke. Horretarako, kutxak edo tetrabrikak erabiliz, harresi bat egitea proposatuko dizuet: bertan, aste hauetan ikusi duguna salatuko dugu: pertsonak, beharturik, zergatik lekualdatu behar duten, eskubideak nola urratzen diren, migratzen duten pertsonetara enpatiarik eza, etab. Amaieran, harresia behera botako dugu. Egin argazkiak zuen harresiei eta zabaldu

Ez ahaztu: egiten duzuen guztia zabaltzeko, erabili #DerechosEnMovimiento etiketa

#DerechosEnMovimiento

itzazue, bururatzen zaizkizuen era denetan, bazter guztietan jakin dadin zer nahi dugun: MUGARIK GABEKO ESKUBIDEAK!

Jarduera hau zuen ikastetxean, herriko edo hiriko leku publiko ezagun batean egin dezakezue: horrela sustatuko dituzue herritar-kontzientzia eta arazo hauen aurreko sentsibilizazioa.

Ez adiorik,
lagunok!

Glosarioa¹

Aberriratzea:

Errefuxiatuak edo gerrako gatibuak bere jatorriko herrialdea baldintza jakin batzuetan itzultzeko duen eskubide indibiduala nazioarteko hainbat dokumentutan dago aurreikusia (Genevako 1949ko Konbentzioak eta 1977ko Protokoloak, Lurreko Gerra arautzen duten lege eta azturen inguruko Araudia, 1907ko Hagako 4. Konbentzioaren Eranskina, giza eskubideen agiria eta nazioarteko ohiturazko zuzenbidea, oro har). Aberriratzeako eskubidea pertsonari aitortzen zaio, norberaren izenean, ez pertsona hori atxikita duen agintaritzari. Aberriratzearekin bi obligazio loturik daude: batetik, agintaritzak pertsona hautagaiak (militar nahiz zibilak) askatu behar ditu eta, bestetik, jatorriko herrialdeak bertako pertsonen harrera egin behar die.

Asiloa:

Herrialde batek errefuxiatutzat hartzen dituen pertsona atzeritarrei ematen dien babesa. Pertsona bati asilo eskubidea aitortzeak inplikatzeko du,

era berean, estatu horrek herrialdean bizitzeko eta lan egiteko beharrezkoak diren dokumentazioa eta baimenak ematea.

Beharturiko aberriratzea:

Errefuxiatuak jatorriko herrialdera itzultzea, harrera-herrialdeak sustatuta errefuxiatuentzat aberriratzea beste aukerarik ez dagoela iriztean. Aberriratzea eskubide pertsonala denez (kanporatze edo deportazioa ez bezalakoa, hauek jatorriz estatuaren subiranotasunarekin lotuak baitaude), ez naziotasuneko estatuak, ez behin-behineko egonaldikoak, ez errefuxiatuen gainean jurisdikzioa egikaritzen duenak abia dezakete aberriratze prozesua pertsona hautagaiaren borondatez kontra, honakoa errefuxiatua edo gerrako gatibua denean. Egungo nazioarteko zuzenbidearen arabera, aberriratzeari uko egiten dioten errefuxiatua edo gerrako gatibuak (beren herrialdean beldurrez bizitzeko motiborik dutenean, batik bat), babestuak izan behar dira eta, ahal dela, behin-behineko edo behin betiko asiloaz onuradun izan behar dira.

Bide legezkoak eta

seguruak: Gatazka armatu, jazarpena, pobrezia eta antzeko arrazoiengatik, beren herrialdetik ihes egitea beste aukerarik ez duten pertsonen eskubideak babesteko baliatzen dira lanabes eta figura juridiko hauek. Hauen artean azpimarratzekoak dira birkokapena, babes subsidiarioa eta familia-bateratzea.

Birkokapena.

Pertsona errefuxiatuak babesteko lanabesa. Pertsona bat birkokatzen dela esaten da, bere jatorriko herrialdea utzirik, beste batek —lehenak— harrera egiten diotenean. Birkokapena existitzearen arrazoia soila da: batzuetan, lehendabiziko harrera-herrialdeak errefuxiatuaren segurantzia edo bizia bermatzerik ez duelako, epe batean pertsona errefuxiatu askoren etorrerari aurre egiterik ez duelako edo hirugarren herrialde batek (errefuxiatua finkatuko den horrek) errefuxiatuaren txertatze soziala gertatzeko aukera hobea eskaintzen duelako. Pertsona errefuxiatu batzuentzat (haurrak, sexu erasoa nozitzen duten emakumeak, desgaitasunik

¹ Iturriak:

Amnesty International: www.es.amnesty.org/en-que-estamos/campanas/yoacojo/glosario-de-terminos

Migrazioei buruzko Nazioarteko Antolakundea (OIM), oinarritzko glosarioa: publications.iom.int/system/files/pdf/imL7_sp.pdf

duten pertsonak, etab.) birkokapena salba-bidea izan daiteke.

Bizileku-baimena:

Estatu bateko agintari eskudunek pertsona atzerritar bati emaniko legezko agiria; bertan adierazten da atzerritar horrek estatu horretan bizitzeko eskubidea duela.

Borondatezko aberriratzea:

Itzultzeko asmoa askatasunez adierazita, baldintza jakin batzuk betetzen dituzten pertsonak jatorriko herrialdera itzultzea.

Emigratzea:

Estatu batetik irtetea, beste batean kokatzeko asmoz. Giza eskubideen nazioarteko arauak gizaki guztiei aitortzen diete zeinahi herrialdetatik (baita bere herrialdetik ere) irteteko eskubidea. Estatuak gorabehera jakin batzuetan bakarrik ezar diezazkioke baldintza edo murrizketak eskubide horri. Herrialdetik irteteko debekapenak, normalean, agindu judizialen ondorio izaten dira.

Errefuxiatu eremua (edo iheslari-eremua):

Horrelakoak sortzen dira, etxea utzi behar izan duten eta orain bizitza berregiteko moduko leku egokiaren bila dabilen pertsona talde bati epe jakin batean babesa emateko. Errefuxiatu eremuko biztanleek lo egiteko tokia ez ezik, elikagaiak eta osasun artapena ere behar dute. Errefuxiatu eremura

iristen diren iheslariak era askotako premiak izaten dituzte. Batzuetan, horien egoera berehala konpontzen bada ere, beste askotan eremu horretan geratu behar izaten dira urtetan. Adibidez, Albanian Kosovoko errefuxiatuek eremuan hiru hilabete bakarrik eman zituzten, baina Somaliakoak Kenian bizi dira 1991 urteaz geroztik. Denbora tarte luze honetan benetako komunitatea osatu dute, berariazko plangintza eratu behar duen hiri baten premiekin.

Familia-bateratzea:

Lanabes juridiko honi esker, bere herrialdetik ihes egin behar izan zuen familia zatikatuari harrera-herrialdean berriro elkartzeko aukera ematen dio. Neurri horrek berriro osaturiko familiaren bizi kalitatea eta egoera sozial eta ekonomikoa hobetzeko aukera ematen du

FAO:

Elikadura eta Nekazaritzarako Nazio Batuen Erakundea, 1945ean sortua, Nazio Batuen organismo espezializaturik handienetako bat da. Erakunde honen helburu behinena, elikatze-segurtasuna finkatua izango duen mundua erdiestea da, nutrizio mailak altxatuta, nekazaritza-ekoizpena hobetuta, landa-populazioaren bizi-baldintzak egokituta eta munduko ekonomiaren zabalkundea lagunduta.

Genevako 1951ko

Konbentzioa, Errefuxiatuen Estatutuaz eta New Yorkeko 1967ko Protokolo Gehigarria:

Lege-oinarri horiek, onetsiak izan zirenetik, planeta osoan errefuxiatutako milioika pertsonari babesa ematea bideratu dute. Bi dokumentu horiek finkatzen dute zer den pertsona errefuxiatua eta, era berean, babes eta artapen-mekanismoak eta sinatzen duten estatuak bermatu behar dituzten eskubideak.

Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsala (GEAU):

Parisen, 1948ko abenduaren 10ean, Nazio Batuen Biltzar Nagusiak, 217 A (III) Ebazpenean onetsitako adierazpen-agiria. Bere 30 artikuluetan, oinarritzotzat jotzen diren giza eskubideak jasotzen ditu, San Franciscoko Karta (1945eko ekainaren 26) abiapuntu hartuta. Giza eskubideak gizaki guzti-guztiek zor zaizkie inolako bereizketarik gabe, naziotasun, bizileku, sexu, jatorri nazional edo etniko, kolore, erlijio, hizkuntza edo beste zeinahi aitzakiarengatik. Den-denok ditugu giza eskubide berberak, inongo diskriminaziorik gabe. Eskubide horiek elkarrekin lotutakoak, elkarren mendekoak eta zatiezinak dira.

Iheslarietarako Nazio Batuen Goi Komisarioaren Bulegoa (INBGK, UNHCR edo ACNUR):

1950eko abenduaren 14an sortu zuen Nazio Batuen

Biltzar Nagusiak. Mundu osoan, errefuxiatu eta aberrigabeak babestu eta beraien arazoak konpontzeko nazioarteko ekintza zuzendu eta koordinatzeko agindua du. Pertsona guztiek berea ez den estatu batean ere asiloa bilatu eta babesa aurkitzeko eskubidea gauzatu ahal izan dezaten bermatzeko dihardu lanean erakunde honek. Horrez gainera, errefuxiatuentzat konponbide iraunkorrak eratzen ditu, hala nola borondatezko aberriratzea duintasun eta segurtasunez, dagokion tokian integratzea edo hirugarrengo herrialde batean birkokatzea.

Immigrazioa:

Prozesu horretan, nazio edo estatu horretakoak ez diren pertsonak herrialde batean sartzen dira, bertan integratzeko asmoz.

Lan (egiteko) baimena:

Estatu bateko agintari eskudunek pertsona atzerritar bati emaniko legezko agiria, migratzaileak estatu horretan lan egiteko beharrezkoa duena.

Migrazioa:

Populazioaren mugimendua, beste estatu bateko edo estatu barneko beste lurralde baterantz; migrazioan pertsonen mugimendu guztiak sartzen dira, tamaina, osaketa edo kausak zeinahi direla ere. Halakotzat jotzen dira errefuxiatuen, lekuz aldatutako pertsonen, deserrotu edo arrotz tutakoen eta migratzaile ekonomikoen migrazioak.

Pertsona asilo-eskatzailea:

Pertsona horrek beste herrialde batean errefuxiatu izaera aitortzeko eskatzen du eta, eskaera gauzatu bitartean, zain dago.

Pertsona desplazatua:

Pertsona errefuxiatuak bezala, pertsona desplazatuak etxea utzi behar izan du, bizia arriskuan zuelako. Kasu honetan, ordea, desplazatuak ez du mugarik gainditu eta bere herrialdean bertan bizileku seguruaren bila dabil.

Pertsona errefuxiatua:

Arraza, erlijio, nazionalitate, iritzi politiko edo bestelako arrazoiengatik jazarpena nozitzearen beldur, bere herrialdetik irteten behar izan duen pertsona. Definizio honetan sartzen dira gatazka armatuetatik edo biolentzia orokorreko egoeretatik ihesi doazen pertsonak ere. Errefuxiatu izaera eskuratzeak hurrengo kontuak inplikatzeko ditu: bizitzeko baimena, nortasun eta bidaia agiriak eta lan egiteko baimena izatea.

